

PHÂN TÍCH NHỮNG KHÓ KHĂN VÀ CÁCH KHẮC PHỤC KHI GIẢNG DẠY TRỰC TUYẾN MÔN DỊCH NÂNG CAO NGÀNH NGÔN NGỮ TIẾNG TRUNG QUỐC TRONG KỶ NGUYÊN SỐ

Nguyễn Quốc Việt¹

Email: nguyenviet23782@hou.edu.vn

Ngày tòa soạn nhận được bài báo: 26/07/2025

Ngày phản biện đánh giá: 12/09/2025

Ngày bài báo được duyệt đăng: 15/10/2025

DOI: 10.59266/houjs.2025.991

Tóm tắt: Trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ trên toàn cầu, giáo dục đại học cũng không nằm ngoài xu hướng đó. Việc ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy, đặc biệt là hình thức giảng dạy trực tuyến đã trở nên phổ biến sau đại dịch COVID-19. Tuy nhiên, với những môn học mang tính đặc thù và yêu cầu thực hành cao như môn Dịch nâng cao trong ngành Ngôn ngữ Trung Quốc, việc giảng dạy trực tuyến đã cho thấy nhiều khó khăn và bất cập. Bài nghiên cứu này tập trung phân tích các khó khăn nổi bật khi triển khai giảng dạy trực tuyến môn Dịch nâng cao như: khó khăn trong việc quản lý lớp học và đánh giá chất lượng học tập, sự thiếu đồng bộ về thiết bị công nghệ giữa giảng viên và sinh viên, việc thiếu một hệ thống giảng dạy trực tuyến chuyên nghiệp và hiệu quả, và đặc biệt là tình trạng sinh viên lạm dụng công cụ dịch thuật trực tuyến (như Google Dịch, Hanzi Dict, Chat GPT, v.v.) để đối phó với câu hỏi hay bị giáo viên gọi dịch thay vì tự rèn luyện kỹ năng dịch thực tế. Từ việc nhận diện những vấn đề trên, bài viết đề xuất một số giải pháp mang tính khả thi nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy trực tuyến môn Dịch nâng cao. Những giải pháp bao gồm: xây dựng hệ thống quản lý học tập chuyên nghiệp, tạo dựng hệ sinh thái công nghệ đồng bộ trong toàn trường, đưa ra các quy định quản lý học tập nghiêm túc và có cơ chế giám sát hiệu quả, đồng thời tăng cường tương tác hai chiều giữa giảng viên và sinh viên để điều chỉnh, phản hồi và chỉ ra các lỗi sai khi sinh viên sử dụng các công cụ dịch. Cuối cùng, bài nghiên cứu kết luận rằng: mặc dù giảng dạy trực tuyến mang lại nhiều tiện ích, tuy nhiên với các môn học đặc thù như Dịch nâng cao, phương pháp học trực tiếp vẫn mang lại hiệu quả rõ rệt hơn, giúp sinh viên hình thành và phát triển kỹ năng dịch một cách chuẩn xác và chuyên nghiệp hơn.

Từ khóa: khó khăn, biện pháp, giảng dạy trực tuyến, kỷ nguyên số

¹ Trường Đại học Mở Hà Nội

I. Dẫn nhập

Trong bối cảnh kỷ nguyên số bùng nổ, đặc biệt là sau giai đoạn ảnh hưởng của đại dịch COVID-19, việc chuyển đổi từ giáo dục truyền thống sang giáo dục trực tuyến đã trở thành một xu thế tất yếu trên toàn cầu. Đối với ngành ngôn ngữ nói chung và ngành ngôn ngữ tiếng Trung Quốc nói riêng, việc áp dụng công nghệ vào giảng dạy đã mang lại nhiều tiện ích về mặt thời gian và không gian, giúp duy trì hoạt động đào tạo trong mọi hoàn cảnh. Tuy nhiên, bên cạnh những lợi ích rõ rệt, việc giảng dạy trực tuyến, đặc biệt là với các môn học mang tính thực hành chuyên sâu như Dịch nâng cao, đã bộc lộ những thách thức và hạn chế không hề nhỏ.

Môn Dịch nâng cao tiếng Trung Quốc không chỉ đơn thuần là việc chuyển đổi từ ngữ từ tiếng Trung sang tiếng Việt và ngược lại. Đây là một môn học phức tạp, đòi hỏi sinh viên phải nắm vững kiến thức ngữ pháp, từ vựng, các sắc thái ngữ nghĩa, đồng thời phải hiểu sâu sắc về văn hóa, xã hội và tư duy của người Trung Quốc cũng như có phản xạ và khả năng dịch thuật để có thể xử lý các thuật ngữ chuyên ngành, những thông tin hay các câu thoại mang tính phức tạp. Sự khác biệt lớn giữa tiếng Hán và tiếng Việt về mặt cấu trúc câu, trật tự từ, cách sử dụng thành ngữ, tục ngữ hay các điển cố đòi hỏi người dịch phải có một quá trình tư duy logic và sáng tạo liên tục. Để đạt được hiệu quả cao, sinh viên cần được rèn luyện thường xuyên, thực hành đa dạng các thể loại văn bản, các tình huống trong phiên dịch và nhận được sự phản hồi trực tiếp, chi tiết từ giảng viên.

Thế nhưng, khi chuyển sang hình thức trực tuyến, những yêu cầu cơ bản này của môn học lại gặp phải nhiều rào

cản. Sự thiếu vắng không gian vật lý khiến việc quản lý sinh viên trở nên khó khăn, các hoạt động tương tác mang tính thực tiễn như phiên dịch nối tiếp hay phiên dịch song song gặp trở ngại lớn. Bên cạnh đó, sự phát triển mạnh mẽ của các công cụ dịch thuật tự động đã tạo ra một “lối tắt” nguy hiểm cho sinh viên, khiến họ dễ dàng phụ thuộc vào công nghệ để đối phó thay vì tự rèn luyện kỹ năng dịch thuật của bản thân. Chính những vấn đề tồn tại trên đã thôi thúc bài nghiên cứu này đi sâu vào phân tích và đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy trực tuyến môn Dịch nâng cao tiếng Trung Quốc trong kỷ nguyên số.

II. Cơ sở lý luận

2.1. Tổng quan về môn Dịch nâng cao

Môn Dịch nâng cao là học phần đào sâu vào kỹ năng dịch thuật, bao gồm cả dịch viết và dịch nói, dịch xuôi và dịch ngược. Theo tác giả Vũ Văn Đại đã viết trong cuốn “Lí luận và thực tiễn dịch thuật” (Nhà xuất bản Đại học Quốc Gia Hà Nội, 2018) thì với một số dịch giả có năng khiếu ngôn ngữ bẩm sinh tuy, chưa từng nghiên cứu lý thuyết dịch nhưng vẫn thực hiện xuất sắc nhiệm vụ dịch thuật khi cho ra đời những dịch phẩm mẫu mực. Tuy nhiên cùng với sự phát triển của xã hội, đào tạo về dịch đã trở thành nhu cầu cấp thiết với các quốc gia do các hoạt động trao đổi kinh tế thương mại và giao lưu văn hoá quốc tế đang đòi hỏi một số lượng lớn phiên dịch, mà trong đó những dịch giả có năng khiếu bẩm sinh lại quá ít. Cùng với việc đào tạo về lý thuyết thì thực hành dịch cũng cần định hướng theo mô hình lý thuyết khoa học đúng đắn mới đạt được chất lượng và mục tiêu mong muốn.

Theo PGS. TS Nguyễn Hồng Côn trong bài viết “ Dịch thuật: bản chất và

một số mô hình lý thuyết” đã chỉ ra khái niệm dịch thuật không phải là sự hoán đổi từ ngữ đơn thuần, mà là một quá trình sáng tạo ngôn ngữ, đòi hỏi người dịch phải có khả năng phân tích sâu sắc văn bản nguồn (ngữ pháp, từ vựng, phong cách, văn hóa) và tái tạo lại nội dung đó một cách tự nhiên, chính xác, và phù hợp với văn hóa của văn bản đích. Đặc biệt, đối với tiếng Trung, sự phức tạp của các thể loại văn bản như văn học cổ điển, các văn bản hành chính, kinh tế hay các thuật ngữ chính trị đòi hỏi một trình độ dịch thuật cao hơn rất nhiều.

2.2. Giảng dạy trực tuyến trong bối cảnh giáo dục hiện đại

Giảng dạy trực tuyến là hình thức học tập sử dụng công nghệ thông tin và truyền thông để thực hiện quá trình dạy - học từ xa. Theo Moore & Kearsley (2012), học trực tuyến có thể nâng cao khả năng tiếp cận tri thức, đặc biệt trong điều kiện bất khả kháng như dịch bệnh hoặc sinh viên ở xa. Tuy nhiên, việc áp dụng phương pháp này cũng đi kèm nhiều thách thức như khả năng quản lý lớp học, duy trì động lực học tập, đảm bảo chất lượng dạy học...

Ở Việt Nam, theo Báo cáo của Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), trong giai đoạn dịch COVID-19, có hơn 80% cơ sở đào tạo đại học đã chuyển sang hình thức học trực tuyến. Tuy nhiên, chất lượng và hiệu quả dạy - học trực tuyến vẫn còn là vấn đề cần đánh giá và cải thiện.

2.3. Vấn đề khi dạy và học Dịch nâng cao trực tuyến

Với đặc thù cần tương tác cao, việc học Dịch nâng cao đòi hỏi sinh viên phải thường xuyên thực hành dịch, được giảng viên phản hồi, sửa lỗi trực tiếp. Khi chuyển sang hình thức học trực tuyến,

trong bài viết “Thực trạng giảng dạy biên dịch tiếng Trung Quốc tại Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội” của tác giả Phạm Thị Trang được đăng trên Kỷ yếu hội thảo Khoa học Quốc gia nghiên cứu và giảng dạy ngoại ngữ, ngôn ngữ và quốc tế học tại Việt Nam đã chỉ ra các vấn đề chính giảng dạy biên dịch nâng cao bao gồm: thiếu môi trường mô phỏng dịch thực tế, khó quản lý tiến độ và mức độ hoàn thành bài tập của sinh viên, và sinh viên dễ bị phân tâm do học trong môi trường tại nhà.

Như vậy, với những nghiên cứu và điều tra đều cho thấy giảng dạy trực tuyến những môn học cần mang tính tương tác trực tiếp cao như Dịch nâng cao cần được đánh giá kỹ lưỡng, cải tiến liên tục để đảm bảo chất lượng giảng dạy.

III. Phương pháp nghiên cứu

Để có được kết quả khách quan nhất, bài nghiên cứu áp dụng tổng hợp nhiều phương pháp nghiên cứu, các phương pháp cụ thể như sau:

3.1. Phương pháp tổng hợp - phân tích tài liệu

Tác giả tiến hành thu thập, tổng hợp và phân tích các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước liên quan đến giảng dạy trực tuyến, đặc biệt là trong lĩnh vực dạy học ngoại ngữ và dịch thuật. Các tài liệu được chọn bao gồm sách, bài báo khoa học, luận văn, và các báo cáo thực nghiệm về ứng dụng công nghệ về giảng dạy trực tuyến trong giáo dục ngôn ngữ.

3.2. Phương pháp phân tích so sánh

Phương pháp này được sử dụng để so sánh hiệu quả của hai hình thức giảng dạy: trực tuyến và trực tiếp. Các yếu tố được so sánh gồm: khả năng tiếp thu của sinh viên, chất lượng bài dịch, tỉ lệ tương tác, và mức độ phản hồi của giảng viên.

3.3. Phương pháp quan sát

Tác giả thông qua việc trực tiếp giảng dạy và quan sát những tiết học trực tuyến môn Dịch nâng cao, ghi nhận các hành vi học tập, phản ứng và sự tham gia của sinh viên trong quá trình học, từ đó rút ra nhận định về mức độ hiệu quả của hình thức này.

Thông qua việc kết hợp nhiều phương pháp, bài nghiên cứu đảm bảo tính khách quan, đồng thời cung cấp cái nhìn đa chiều về thực trạng giảng dạy trực tuyến môn Dịch nâng cao.

IV. Những vấn đề tồn tại khi dạy trực tuyến môn dịch nâng cao

Giảng dạy trực tuyến là xu hướng không thể đảo ngược trong kỷ nguyên số. Tuy nhiên, đối với môn học đặc thù như Dịch nâng cao, khi triển khai dưới hình thức trực tuyến lại nảy sinh nhiều bất cập nghiêm trọng, ảnh hưởng đến chất lượng đào tạo. Dưới đây là một số vấn đề nổi bật:

4.1. Khó quản lý sinh viên trong quá trình học

Một trong những thách thức lớn nhất của việc dạy học trực tuyến là việc kiểm soát và quản lý lớp học. Trong môi trường giảng dạy trực tiếp, giáo viên có thể trực tiếp quan sát thái độ, hành vi, sự chú ý và phản ứng của học sinh, từ đó điều chỉnh phương pháp giảng dạy cho phù hợp. Tuy nhiên, khi học trực tuyến, những yếu tố này có thể trở thành vấn đề mà giảng viên có thể gặp phải.

Vấn đề đầu tiên đó là sinh viên có thể tắt camera, không phản hồi khi được gọi, dẫn đến việc không thể xác định sinh viên có thực sự tham gia hay không. Thông thường với một lớp có số lượng sinh viên vừa và nhỏ thì có thể yêu cầu tắt cả sinh viên bật camera trong suốt quá trình học

nhưng với những lớp có quy mô từ khá lớn đến lớn (40-60 sinh viên, thậm chí là nhiều hơn) thì việc yêu cầu bật camera sẽ không khả thi vì khi nhiều máy bật camera sẽ ảnh hưởng đến tốc độ truyền tải hình ảnh và âm thanh, ảnh hưởng đến đường truyền của giảng viên khi giảng hoặc sinh viên phát biểu. Vì vậy đa phần chỉ mở camera trong thời gian đầu khi điểm danh, sau đó sẽ tắt camera và sẽ nảy sinh vấn đề nêu trên.

Cũng từ việc không mở camera dẫn đến vấn đề thứ hai đó là sinh viên làm việc riêng trong giờ học, chỉ treo nick trên màn hình nhưng không nghe giảng. Giảng viên khó quản lý được sinh viên hiện có đang trong lớp hay không, nếu đang trong lớp cũng không biết là sinh viên có đang làm việc riêng hay không. Khi học trực tiếp thì sinh viên có cơ hội ngồi trực tiếp với nhau, ít bị các điều kiện khách quan chi phối, còn nếu làm việc nhóm trực tuyến sẽ khó khăn trong việc làm đúng tiến độ cũng như là họp trực tiếp để nhìn ra các vấn đề tồn tại cũng như hoàn thành bài tập đúng hạn.

Điều này gây ra khó khăn cho giảng viên trong việc đánh giá đúng năng lực học tập, làm giảm chất lượng đầu ra của môn học.

4.2. Chưa có một hệ thống giảng dạy trực tuyến chuyên nghiệp

Hiện nay, phần lớn các trường đại học tại Việt Nam sử dụng những nền tảng phổ biến như Zoom, Google Meet, Microsoft Teams... để giảng dạy trực tuyến. Trường Đại học Mở Hà Nội tuy đã tiên phong trong lĩnh vực sử dụng hệ thống LMS (Learning Management System) là hệ thống chuyên biệt dành cho công tác giảng dạy trực tuyến nhưng vẫn còn các hạn chế khi áp dụng giảng dạy môn Dịch nâng cao.

Hạn chế đầu tiên ta có thể thấy được đó là không hỗ trợ tích hợp tài liệu học chuyên ngành về dịch. Tuy đã có hệ thống giảng dạy LMS nhưng kho dữ liệu chưa có hoặc tích hợp những công nghệ cũng như tài liệu về dịch, sinh viên chỉ sử dụng LMS như một trang học trực tuyến, chưa khai thác được hết hiệu năng của LMS phục vụ cho công tác giảng dạy môn học Dịch nâng cao.

Môn học Dịch nâng cao có đặc thù riêng là sử dụng hình thức vấn đáp, dịch tại chỗ các nội dung mà giảng viên yêu cầu để lấy điểm thì hiện tại vẫn chưa có một bộ phần mềm có thể đưa ra kết quả (điểm) một cách chính xác vì đây là hình thức đánh giá bằng dịch nói nên không có công cụ chấm điểm, phản hồi tự động, đánh giá tiến độ học tập.

Để sinh viên có thể có kỹ năng, bản lĩnh, cũng như kinh nghiệm dịch thuật thì giảng viên cần có môi trường giảng dạy hiện đại hơn, có nhiều ngữ cảnh hoặc tình huống để giúp và luyện cho sinh viên để mai sau các bạn đỡ ngỡ ngàng khi ra trường. Hiện nay, do khối lượng giảng dạy trực tuyến chưa cao nhưng ta có thể thấy là Khoa vẫn đang thiếu các chức năng mô phỏng dịch thực tế như dịch cabin, dịch đối thoại, ...

Sự thiếu hụt này khiến giảng viên gặp khó khăn trong việc tổ chức các hoạt động tương tác hoặc đánh giá sinh viên theo chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo.

4.3. Thiết bị học tập chưa đồng bộ giữa giảng viên và sinh viên

Một hiện trạng cũng đang tồn tại trong công tác giảng dạy trực tuyến đó là sự chênh lệch về thiết bị công nghệ giữa người dạy và người học. Sự chênh lệch ở đây bao gồm về thiết bị cũng như là hệ thống đường truyền internet, các hạn chế

về phần cứng và phần mềm sẽ gây gián đoạn cũng như là khó khăn cho việc học trực tuyến, đặc biệt là môn Dịch nâng cao, môn học yêu cầu cần sự truyền tải thông tin trực tiếp, không bị gián đoạn.

Do điều kiện kinh tế của từng sinh viên không đồng nhất, việc hỗ trợ từ kinh phí giúp sinh viên thuộc những hộ gia đình khó khăn còn nhiều phức tạp và chưa triển khai được một cách chi tiết đến từng sinh viên nên vẫn có sinh viên vì điều kiện kinh tế cá nhân khó khăn không có đủ kinh tế để có cho bản thân một thiết bị có cấu hình đủ mạnh đáp ứng học trực tuyến. Sinh viên chỉ có thể xử lý tình trạng trên bằng cách sử dụng điện thoại thông minh đáp ứng điều kiện cơ bản là đăng nhập hệ thống và vào học chứ vẫn sẽ gặp nhiều khó khăn trong khi yêu cầu thao tác phức tạp như trình chiếu văn bản, xuất file âm thanh, quan sát đồng thời những thông tin của giảng viên muốn truyền tải trên lớp thông qua thanh chat v...v... Sử dụng điện thoại thông minh là thiết bị di động sẽ dẫn đến hiện tượng không ngồi một chỗ để tập trung học, dẫn đến việc mất tập trung, ảnh hưởng đến hiệu quả khi học. Ngoài ra, sử dụng các loại tai nghe đi kèm điện thoại hoặc loa ngoài của điện thoại mà không có tai nghe chuyên dụng hoặc tốt thì cũng ảnh hưởng đến việc nghe và dịch, không tạo được cho sinh viên kỹ năng và phản xạ tốt.

Như đã nói ở trên, do mỗi hộ gia đình sử dụng những gói cung cấp đường truyền internet khác nhau cũng sẽ dẫn đến tốc độ đường truyền Internet khác nhau. Có những sinh viên do điều kiện kinh tế eo hẹp, sử dụng những gói thuê bao đường truyền có tốc độ truyền tải không cao, đường truyền không ổn định, dẫn đến mất kết nối, mất đoạn giảng, ảnh hưởng đến quá trình tiếp thu kiến thức.

4.4. Sinh viên lạm dụng công cụ dịch thuật trực tuyến

Trong quá trình học Dịch nâng cao, sinh viên thường xuyên được giao bài tập dịch và luyện kỹ năng dịch song song. Tuy nhiên, việc học trực tuyến tạo điều kiện cho sinh viên dễ dàng lạm dụng các công cụ dịch như Google Translate, Baidu Fanyi, Chat GPT, DeepL, Hanzi Dict, v.v. để hoàn thành bài tập mà không tự vận dụng kỹ năng cá nhân. Khi sinh viên lạm dụng các công cụ dịch thuật trực tuyến thì chính bản thân sinh viên đã mất đi kỹ năng phân tích câu, phân tích ngữ pháp, không tư duy để lựa chọn từ ngữ, mất đi khả năng phát triển tư duy cũng như truyền tải nội dung.

Lạm dụng công cụ dịch thuật tạo cho cá nhân người dùng tính lệ thuộc, dẫn đến việc sinh viên mất dần khả năng phát hiện lỗi sai và sửa lỗi sai trong khi dịch. Hoàn toàn lệ thuộc vào những công cụ dịch thuật sẽ biến tư duy của con người trở thành tư duy của bộ máy, mất đi tính sáng tạo và tính tế trong ngôn ngữ, tạo ra các bản dịch khô khan không phù hợp với văn phong biểu đạt trong ngôn ngữ đích.

Dù các công cụ dịch thuật có thể hỗ trợ hiệu quả trong một số trường hợp, nhưng nếu không được hướng dẫn đúng cách và kiểm soát chặt chẽ, chúng sẽ trở thành “con dao hai lưỡi” đối với quá trình học tập.

V. Đề xuất biện pháp khắc phục

Trước thực trạng nhiều bất cập nêu trên, cần có những giải pháp thiết thực và khả thi để nâng cao hiệu quả giảng dạy trực tuyến môn Dịch nâng cao. Dưới đây là các đề xuất cụ thể dựa trên kinh nghiệm giảng dạy thực tế đến từ cá nhân tác giả:

5.1. Thiết lập quy định quản lý sinh viên nghiêm ngặt

Để giải quyết tình trạng "gọi không trả lời", "học ảo", các đơn vị đào tạo cần xây dựng và thực hiện nghiêm túc một bộ Quy chế học tập trực tuyến cụ thể, quy định rõ thời gian bật camera, cách thức điểm danh, quy định phản hồi khi được gọi tên. Nếu sinh viên vi phạm cần phải có cơ chế xử phạt rõ ràng như trừ điểm chuyên cần, không được tính giờ học. Ngoài ra có thể ứng dụng công cụ AI hoặc phần mềm giám sát để theo dõi thái độ học tập của sinh viên (như phần mềm phát hiện học viên không có mặt thực tế, hoặc không tương tác trong thời gian dài).

Điều này giúp nâng cao tính nghiêm túc và trách nhiệm trong học tập.

5.2. Xây dựng hệ thống giảng dạy trực tuyến chuyên nghiệp

Trường Đại học Mở nói chung và Khoa tiếng Trung Quốc nói riêng khi giảng dạy trực tuyến đều sử dụng hệ thống giảng dạy LMS, tuy nhiên với đặc thù môn học Dịch nâng cao, cần xây dựng LMS riêng biệt phù hợp với từng ngành học, đặc biệt là ngành ngôn ngữ nói chung và dịch thuật nói riêng. Hệ thống cần hỗ trợ tích hợp các chức năng như nộp bài có file âm thanh với dung lượng lớn hơn, phản hồi tự động, học liệu đa phương tiện, diễn đàn thảo luận, phòng thực hành mô phỏng v.v... Cùng với đó, hệ thống LMS nên có chức năng lưu trữ và phân tích dữ liệu học tập, giúp giảng viên theo dõi tiến độ học tập của sinh viên, đánh giá chính xác năng lực.

5.3. Xây dựng hệ sinh thái công nghệ đồng bộ

Việc thiếu đồng bộ về thiết bị dẫn đến lãng phí tài nguyên và gián đoạn học tập. Vì vậy:

+ Nhà trường cần xây dựng hệ thống hỗ trợ công nghệ, hỗ trợ sinh viên vay mượn thiết bị học tập hoặc sử dụng phòng máy khi cần.

+ Tạo điều kiện để tất cả sinh viên sử dụng cùng một nền tảng công nghệ, phần mềm dịch thuật, phần mềm quản lý bài giảng.

+ Có chính sách hỗ trợ cước Internet cho sinh viên có hoàn cảnh khó khăn để đảm bảo việc học không bị gián đoạn.

5.4. Tăng cường tương tác và kiểm soát việc sử dụng công cụ dịch thuật

Để tránh tình trạng sinh viên dựa dẫm vào công cụ dịch, việc đầu tiên đến từ ý thức của sinh viên, ngoài việc thường xuyên nhắc nhở sinh viên tự giác biết cách khai thác triệt để những hiệu năng của những công cụ dịch thuật thì giáo viên giảng dạy trên lớp cũng cần thường xuyên tổ chức phản biện, sửa bài tập trên lớp để chỉ ra lỗi sai do công cụ dịch gây ra. Cùng với đó là hướng dẫn sinh viên cách sử dụng công cụ dịch một cách thông minh, kết hợp với kỹ năng cá nhân để kiểm soát chất lượng bản dịch. Sau khi sinh viên có những kỹ năng cũng như kiến thức về dịch thuật thì giảng viên có thể tổ chức các buổi dịch thực hành không chuẩn bị trước, cho sinh viên luyện dịch trực tiếp bằng việc tạo những tình huống bất ngờ trên lớp, như vậy sẽ giúp sinh viên tích lũy thêm kinh nghiệm và có thể đánh giá năng lực thực tế của sinh viên.

VI. Kết luận

Trong kỷ nguyên số, giảng dạy trực tuyến là xu hướng tất yếu, giúp mở rộng không gian học tập và tạo điều kiện tiếp cận kiến thức linh hoạt hơn. Tuy nhiên, với những môn học đặc thù như Dịch nâng cao, việc chuyển đổi từ giảng dạy trực tiếp

sang trực tuyến không đơn giản. Bài viết đã phân tích một cách toàn diện những vấn đề tồn tại như: khó quản lý sinh viên, thiếu hệ thống LMS chuyên biệt, thiết bị không đồng bộ và tình trạng lạm dụng công cụ dịch thuật.

Từ các phân tích trên, có thể thấy rằng: giảng dạy trực tuyến chưa hoàn toàn đáp ứng được yêu cầu đào tạo của môn Dịch nâng cao. Việc thiếu đi sự tương tác trực tiếp, không có phản hồi kịp thời, và phụ thuộc vào công nghệ khiến sinh viên khó phát triển kỹ năng dịch một cách thực chất. Mặc dù các giải pháp như thiết lập hệ thống chuyên nghiệp, quản lý chặt chẽ và tương tác liên tục có thể cải thiện phần nào chất lượng giảng dạy trực tuyến, song hình thức học tập trực tiếp vẫn là lựa chọn tối ưu đối với môn học này. Lớp học trực tiếp không chỉ tạo điều kiện cho sự tương tác tức thì mà còn giúp sinh viên rèn luyện kỹ năng mềm, phản xạ nhanh, và tư duy ngôn ngữ một cách tự nhiên hơn.

Do đó, khuyến nghị cuối cùng của bài viết là: môn Dịch nâng cao - với tính chất đặc thù - nên được giảng dạy dưới hình thức trực tiếp. Việc kết hợp hỗ trợ công nghệ là cần thiết, nhưng không nên thay thế hoàn toàn cho phương pháp truyền thống trong bối cảnh hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Vũ, V. Đ. (2018). *Lí luận và thực tiễn dịch thuật*. Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [2]. Nguyễn, H. C. (2005). *Dịch thuật: Bản chất và một số mô hình lý thuyết*. Nhà xuất bản Khoa học Xã hội.
- [3]. Phạm, T. T. (n.d.). Thực trạng giảng dạy biên dịch tiếng Trung Quốc tại Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội. Trong *Kỷ yếu Hội thảo Khoa học Quốc gia nghiên cứu và giảng dạy ngoại ngữ, ngôn ngữ và quốc tế học tại Việt Nam*.

- [4]. Ngô, V. B. (n.d.). Thuận lợi và khó khăn khi dạy và học online. Phòng Giáo dục Đào tạo Hồng Ngự, Trường Tiểu học Phú Thuận A1.
- [5]. Hoàng, D. (n.d.). Thách thức trong giảng dạy trực tuyến tại các trường đại học ở Việt Nam. *Tạp chí Giáo dục - Bộ Giáo dục và Đào tạo*.
- [6]. Trần, T. T. T. (2021). *Thực trạng và giải pháp nâng cao hiệu quả giảng dạy ngoại ngữ trực tuyến tại các trường đại học ở Hà Nội*.
- [7]. Bùi, Q. D., Nguyễn, T. H. P., & Trương, T. X. N. (n.d.). *Một số khó khăn của sinh viên khi học trực tuyến trong bối cảnh đại dịch Covid-19*. Khoa Xã hội học & Công tác xã hội, Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế.
- [8]. 杨妹. (2020). 高职高专线上翻译教学尝试. *校园英语*, (37).
- [9]. 周翔. (2023). 中国文化和翻译课程混合式教学模式实践与反思. *高教学刊*, 9(07).
- [10]. 张露. (2024). 高职院校线上教学的问题及对策. *山西青年*, (16).

ANALYSIS OF CHALLENGES AND SOLUTIONS IN ONLINE TEACHING OF ADVANCED TRANSLATION FOR CHINESE LANGUAGE MAJORS IN THE DIGITAL ERA

Nguyen Quoc Viet¹

Abstract: *In the context of rapid global digital transformation, higher education is no exception to this trend. The integration of information technology into teaching, particularly online teaching, has become widespread following the COVID-19 pandemic. However, for highly specialized, practice-intensive subjects such as Advanced Translation for Chinese Language majors, online teaching has posed numerous challenges and limitations. This study analyzes significant difficulties encountered in conducting online teaching for the Advanced Translation course, including challenges in managing classes and assessing student performance; disparities in technological equipment between lecturers and students; the absence of a professional and effective online teaching system; and especially, students' over-reliance on online translation tools (such as Google Translate, Hanzii Dict, ChatGPT, etc.) to cope with translation tasks when called upon by instructors, instead of practicing and developing real-world translation skills. Based on these identified issues, the paper proposes several feasible solutions to enhance the quality of online teaching for the Advanced Translation course. These solutions include developing a professional learning management system, establishing a unified institutional digital ecosystem, implementing serious academic regulations with effective monitoring mechanisms, and strengthening two-way interaction between instructors and students to provide guidance, feedback, and correction when students misuse translation tools. The study concludes that although online teaching offers many benefits, for specialized courses like Advanced Translation, face-to-face instruction remains significantly more effective in helping students develop accurate and professional translation competence.*

Keywords: *challenges, solutions, online teaching, digital era*

¹ Hanoi Open University